

Redakcja: Anton Saifullayeu (zastępca dyrektora IEŚ), Agnieszka Zajdel
(sekretarz redakcji), Spasimir Domaradzki, Bartłomiej Krzysztań,
Damian Szacawa, Agata Tatarenko

Nr 1550 (55/2026) | 09.03.2026

ISSN 2657-6996
© IEŚ

Anton Saifullayeu

Polityka Białorusi. Przegląd informacyjno-analityczny (luty 2026)

Kwestie bezpieczeństwa, ćwiczenia wojskowe

W retoryce Mińska bezpieczeństwo regionalne oceniane jest jako trwale napięte, a sytuacja wokół kraju przedstawiana jako niekorzystna. Przewodniczący Państwowego Komitetu Granicznego, Kanstancin Mołastau, powiedział 13 lutego, że na granicach obserwuje się „wzrost napięcia” oraz „załamanie dotychczasowych mechanizmów bezpieczeństwa międzynarodowego”.

Aktywność szkoleniowa w Siłach Zbrojnych jest obecnie zdominowana przez nagłą kontrolę gotowości bojowej. Jest ona prowadzona przez Radę Bezpieczeństwa na polecenie Alaksandra Łukaszenki, a więc poza bezpośrednim łańcuchem dowodzenia Ministerstwa Obrony. 18 lutego zakończono już drugi etap tych działań. Obejmowały one wybrane jednostki wojsk lądowych i Sił Operacji Specjalnych. Wojska Wewnętrzne MSW brały udział w ćwiczeniach jako umowny przeciwnik. Warto zauważyć, że są one szkolone w dalszym ciągu przez instruktorów z Grupy Wagner. Kolejny etap kontroli ma objąć również lotnictwo oraz obronę przeciwlotniczą.

Ćwiczenia wojskowe koncentrują się głównie na scenariuszach obronnych w pierwszych godzinach potencjalnego konfliktu, ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania grupom dywersyjno-rozpoznawczym. Wstępna ocena sekretarza Rady Bezpieczeństwa Alaksandra Walfowicza wskazuje, że wojsko jest zdolne do realizacji zadań, choć nadal występują niedociągnięcia¹.

Relacje z Rosją a aspekty geopolityczne

Obecność wojskowa Rosji na terytorium Białorusi nie uległa istotnym zmianom i prawdopodobnie nadal wynosi około 2000 żołnierzy.

Według informacji medialnych wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej Kaja Kallas rozesłała do państw Unii Europejskiej dokument roboczy dotyczący możliwych ustępstw w relacjach z Białorusią². Wśród rozważanych propozycji pojawił się zakaz obecności rosyjskich wojsk oraz rozmieszczenia broni jądrowej na terytorium Białorusi. Wdrożenie takich rozwiązań wymagałoby jednak działań wzajemnych, stopniowego wprowadzania środków redukcji ryzyka oraz mechanizmów weryfikacyjnych.

Sytuacja na granicach Białorusi uległa pogorszeniu. W relacjach z Ukrainą wzrosła presja polityczna i informacyjna. Kijów wprowadził sankcje wobec Alaksandra Łukaszenki oraz wzmocnił kontakty z liderką białoruskiej opozycji Swiatłaną Cichanouską. Jednocześnie Ukraina oskarżyła Mińsk o ułatwianie rosyjskich ataków dronowych poprzez wykorzystanie infrastruktury sieci komórkowej oraz wyraziła niezadowolenie z rozmieszczenia systemu *Oresznik*. W praktyce rosyjskie bezzałogowce regularnie wchodzą w białoruską przestrzeń powietrzną z kierunku Ukrainy po utracie orientacji spowodowanej działaniem ukraińskich systemów walki elektronicznej. Kontrole gotowości bojowej wskazują również na południowy kierunek operacyjny. Jednostki były przemieszczane w rejon Homla, a ćwiczenia obejmowały odpieranie przełamania przez nielegalne formacje zbrojne. Komentarzyści związani z białoruskim MSZ łączą aktywność Kijowa w tym obszarze z próbą ograniczenia kontaktów między Mińskiem a Stanami Zjednoczonymi³.

Na granicy z Polską po dłuższym okresie spadku liczby incydentów ponownie pojawiły się sporadyczne próby nielegalnego przekroczenia granicy przez migrantów. Według danych polskiej Straży Granicznej w dniach

¹ Zob. <https://belta.by/society/view/nashi-voinskie-chasti-sposobny-vypolnit-zadachi-volfovich-o-promezhutochnyh-itogah-proverki-vs-765095-2026/> [8.03.2026].

² Zob. <https://www.rferl.org/a/wider-europe-jozwiak-ukraine-eu-moscow/33680375.html> [8.03.2026].

³ Zob. <https://minskdialogue.by/research/opinions/chto-stoit-za-smenoi-politiki-ukrainy-v-otnoshenii-belarusi> [8.03.2026].

20-22 lutego było ich około 30. Następnie liczba zdarzeń ponownie spadła. Taki wzorec sugeruje instrumentalne wykorzystywanie presji migracyjnej jako rezerwowego narzędzia nacisku⁴.

W relacjach z Litwą utrzymuje się sytuacja patowa. Lotnisko w Wilnie ponownie wstrzymało działalność z powodu balonów meteorologicznych wykorzystywanych do przemytu. Litewska straż graniczna poinformowała, że od początku roku przechwycono około 50 takich obiektów. Mińsk nie zmienił swojego stanowiska od grudnia 2025 r. i deklaruje gotowość do dialogu jedynie w przypadku otrzymania oficjalnych propozycji. Wilno z kolei ogłosiło przedłużenie sankcji Unii Europejskiej oraz dalszą koordynację działań ze Stanami Zjednoczonymi. Nic nie wskazuje na eskalację ani na szybkie rozpoczęcie rozmów. Strony prawdopodobnie oczekują mediacji zewnętrznej.

W aktywności Alaksandra Łukaszenki najważniejszymi wydarzeniami były wizyta w Rosji 26 lutego oraz przedstawienie raportu rządu dotyczącego wyników gospodarczych. Przed wizytą w Moskwie Łukaszenka spotkał się z sekretarzem państwowym Państwa Związkowego Siergiejem Głazjewem. W wypowiedziach publicznych strona białoruska podkreślała gotowość do aktywnego uczestnictwa w Radzie Pokoju, ale nie kosztem stosunków z Rosją⁵. Zapowiedział także konsultacje z Moskwą i zapewnił, że nie dopuści do pogorszenia relacji między oboma państwami. Wkrótce potem minister spraw zagranicznych Maksim Ryzankou nie wziął udziału w inauguracyjnym spotkaniu Rady Pokoju. Oficjalnym powodem była odmowa wydania wiz. Należy przy tym pamiętać, że od lutego 2022 r. ambasada Stanów Zjednoczonych w Mińsku działa w trybie zawieszonym.

Podczas wizyty w Moskwie Łukaszenka odbył zamknięte spotkanie z Władimirem Putinem oraz uczestniczył w posiedzeniu Najwyższej Rady Państwa Związkowego. Łukaszenka powtórzył ogólną tezę o konieczności wspólnego reagowania na wyzwania. Wspomnił także o praktycznej realizacji traktatu o gwarancjach bezpieczeństwa, łącząc tę kwestię z rozmieszczeniem systemu rakietowego *Oreshnik*. W części gospodarczej akcentowano ideę suwerenności technologicznej oraz ochrony wspólnego rynku.

W relacjach ze Stanami Zjednoczonymi, poziomie praktycznym Mińsk uniknął sygnałów, które mogłyby zostać odczytane jako zmiana dotychczasowego stanu relacji. Wypowiedź Donalda Trumpa o bardzo dobrych stosunkach z Białorusią⁶ oraz jego pozytywna ocena Łukaszenki wzmacniają trwałość tego kanału kontaktów mimo pogarszającej się sytuacji międzynarodowej.

Sytuacja w gospodarce

Ważnym wydarzeniem lutego był raport rządu dotyczący wyników gospodarczych za 2025 r. W jego trakcie Łukaszenka przedstawił nowe akcenty i zwrócił uwagę na pogłębiające się problemy strukturalne. W retoryce zewnętrznej pojawiły się ostrzejsze sformułowania. Podkreślał on, że Białoruś znajduje się pod presją zarówno ze strony Wschodu, jak i Zachodu, a w relacjach międzynarodowych nie ma prawdziwych przyjaciół, lecz jedynie konkurencji⁷. W tym kontekście bardziej realistycznie oceniono znaczenie rynku rosyjskiego. Jednocześnie powróciła koncepcja polityki wielowektorowej jako zasady w dyplomacji gospodarczej. Łukaszenka podkreślił także długoterminowe zainteresowanie utrzymywaniem relacji z Unią Europejską.

Centralnym tematem wystąpienia były kwestie eksportu. Łukaszenka zażądał pilnego zatrzymania spadku produkcji przemysłowej oraz zmniejszenia zapasów magazynowych. Przedsiębiorstwa zostały objęte bezpośrednią kontrolą administracyjną, a odpowiedzialność za nieopłacone dostawy została zaostrzona. Łukaszenka wskazał

⁴ Zob. <https://www.podlaski.strazgraniczna.pl/pod/aktualnosci/70427,Na-granicy-polsko-bialoruskiej.html> [8.03.2026].

⁵ Zob. https://president.gov.by/ru/events/vstreca-s-gosudarstvennym-sekretarem-souzno-go-gosudarstva-sergeem-glaz-evym?TSPD_101_R0=08eaf62760ab20001256f1428127a065949d62b881fb1f886bbe814dd18acf27d3683e51e903b4e408021feaf41448004e538c94c1ba034ff8e53fa8fcfc1397f069df4600afd156873fd4c3df85d5e85d986425856be688e6908f2cccc2c60d6682e338e1f29a9164a06b3a100cdf8c505ec798f922898b [8.03.2026].

⁶ Zob. <https://wydarzenia.interia.pl/zagranica/news-normalizacja-stosunkow-z-bialorusia-wymowne-slowa-donald-trnId,22607669> [8.03.2026].

⁷ Zob. <https://ctv.by/news/obshestvo/kritika-prezidenta-i-raznos-chinovnikov-kak-proshlo-bolshoe-soveshanie-s-sovminom-glavnoe> [8.03.2026].

także na ograniczenia związane z rynkiem rosyjskim. Podkreślił, że główny sojusznik znajduje się w trudnej sytuacji gospodarczej, a sprzedaż białoruskich towarów spadła w wielu regionach Rosji.

Krytycznie oceniono również jakość zarządzania państwem. Według Łukaszenki około jedna trzecia zadań powierzonych Radzie Ministrów nie jest realizowana. Przytoczone podczas wystąpienia dane wskazują na wyraźne problemy gospodarcze. W 2025 roku wzrost PKB wyniósł około 1,3%, podczas gdy zakładano 4%. Inflacja przekroczyła 6%. Na początku 2026 r. pojawiły się pierwsze oznaki spadku aktywności gospodarczej. Produkcja przemysłowa w styczniu zmniejszyła się, a poziom zapasów w magazynach przedsiębiorstw znacząco wzrósł. Część produkcji pozostaje niesprzedana. Problemy dotyczą również sektora maszynowego oraz przemysłu lekkiego, gdzie rośnie udział importu. W rolnictwie odnotowano wzrost śmiertelności bydła. Jednocześnie realne płace rosną szybciej niż wydajność pracy, co zwiększa presję na gospodarkę.

Tego samego dnia urząd statystyczny Belstat poinformował, że w styczniu 2026 r. gospodarka skurczyła się o około 1% w ujęciu rocznym. Wzrost nominalny wynika głównie ze wzrostu cen, a nie z realnej produkcji⁸.

Polityka represyjna

W polityce represyjnej wyraźny nacisk położono na środowisko kultury oraz na inicjatywy związane z językiem białoruskim. Służby bezpieczeństwa przeprowadziły przeszukania w mińskiej przestrzeni artystycznej *Parason*. Informowano o zatrzymaniach i przesłuchaniach, a kilka osób trafiło do aresztu. Równolegle przeprowadzono przeszukania w wydawnictwach i firmach zajmujących się dystrybucją książek. Sprawdzano telefony oraz kontakty w poszukiwaniu powiązań z organizacjami uznanymi przez władze za ekstremistyczne. Prywatne wydawnictwo *Tekhnalohiia* ogłosiło zawieszenie działalności. Zatrzymano także Andrieja Kima, twórcę projektu *Kinokong*, który zajmuje się tłumaczeniem i dubbingiem filmów na język białoruski⁹.

Jednocześnie pojawiły się pojedyncze przypadki zwolnień z więzień. Polityk Mikołaj Statkiewicz został wypuszczony po znacznym pogorszeniu się stanu jego zdrowia. Zwolnienie nastąpiło bez wydania dokumentów, co utrudnia dostęp do opieki medycznej¹⁰.

Podsumowanie

W lutym białoruski system polityczny funkcjonował pod rosnącą presją bezpieczeństwa, pogarszającej się sytuacji gospodarczej i napięć międzynarodowych. Odpowiedzią władz pozostaje dalsze wzmocnianie instrumentów kontroli – zarówno w sferze wojskowej, jak i administracyjnej. Mińsk nie zmienił zasadniczo swojego kursu wobec Rosji, ale nadal stara się ograniczać ryzyko pełnej zależności i utrzymywać robocze kontakty z innymi partnerami. Jednocześnie coraz wyraźniej widoczne są strukturalne ograniczenia obecnego modelu gospodarczego oraz brak oznak głębszej korekty polityki wewnętrznej.

Tekst powstał we współpracy z iSANS

⁸ Zob. https://www.belstat.gov.by/o-belstate_2/novosti-i-meropriyatiya/novosti/o_valovom_vnutrennem_produkte_v_yanvare_2026_g/ [8.03.2026].

⁹ Zob. <https://en.belsat.eu/91739656/founder-of-belarusian-film-dubbing-project-kinakong-detained-with-his-wife> [8.03.2026].

¹⁰ Zob. <https://spring96.org/en/news/119640> [8.03.2026].